

Paul Dijstelberge ~ De Cost en de Baet. Uitgeven en drukken in Amsterdam rond 1600

Inleiding

In 1578 vond in Amsterdam de fluwelen revolutie plaats die onder de naam 'Alteratie' in de geschiedenisboeken kan worden teruggevonden. Tot dat jaar was de regering behoudend katholiek, in 1578 sloot de stad zich aan bij de Opstand. Ballingen keerden terug en na de val van Antwerpen, in 1585, werden zij gevolgd door protestantse vluchtelingen uit de zuidelijke Nederlanden. De stad veranderde binnen enkele decennia van een regionaal georiënteerde provinciestad in een internationaal handelscentrum. Het inwonertal verviervoudigde van 10.000 tot meer

dan 40.000.

In het laatste decennium van de 16e eeuw vestigde zich een relatief groot aantal drukkers en uitgevers in Amsterdam was er in het midden van de eeuw slechts één uitgever, in de laatste jaren van de eeuw waren het er gemiddeld twintig. Sommigen van hen waren eerder elders actief geweest, anderen waren naar Amsterdam gekomen om er het redelijk gecompliceerde en vooral kapitaalintensieve bedrijf te leren uitoefenen. Centraal in dit gemêleerde gezelschap stond de grote en kapitaalkrachtige uitgever Cornelis Claesz. Met zijn grote fonds, opgebouwd tijdens een lange en vruchtbare carrière, is hij de belangrijkste Nederlandse uitgever in de periode voor de opkomst van Blaeu en, later, de Elzeviers.

Het is de wereld van Claesz, en zijn collega's die in dit artikel centraal staat. Ik wil echter vooral tonen hoe boeken in de 16e eeuw werden geproduceerd en ingaan op de verhouding tussen uitgever en auteur.

Complete tekst: <https://www.dbnl.org/tekst/php>